



**“Kırsal Kalkınma,
Çok Boyutlu Üretim Güvenliği 2023” Çalıştayı
Sonuç Raporu**

(26 Aralık 2013, İstanbul)

TASAM'ın girişimi ile T.C. Cumhurbaşkanlığı manevi himayelerinde başlatılan ve 6 yıldır devam eden “Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023” projesi çerçevesinde 6 ana tema altında toplanan makro öngörülerin tamamlanması üzerine, Türkiye'yi 2023 hedeflerine ulaştıracak 10 stratejik lokomotif sektör belirlenmiş, çalışma ve eylem planı çıkarılmıştır. Tarım Gıda ve Hayvancılık 2023 çalışmaları kapsamındaki Çalıştaylar 26 Aralık 2013'te İstanbul Ortaköy'deki Princess Hotel'de yapıcı ve samimi bir ortamda gerçekleştirilmiştir.

TASAM tarafından “sektör aktörlerine” yönelik düzenlenen ve tarım, gıda, hayvancılık politikalarında meydana gelen değişim ve gelişmelerin ayrıntılı şekilde irdelendiği Çalıştaylarda; “Tarım Sektöründe İnovasyon, İnsan Kaynağının Dönüşümü ve Rekabetçi Kurumsal Kapasite 2023”, “Tarımda Markalaşma ve Özgün Ürünler 2023”, “Tarım Gıda ve Hayvancılıkta Dış Kapasite İnşası 2023 - Orta Doğu, Yakın Asya ve Afrika”, “Çin, Hindistan ve Rusya ile Arjantin ve Brezilya; Rekabet ve Fırsatlar 2023”, “Bölgesel Kalkınma Projeleri (GAP, DAP, DOKAP, KOP vb): Potansiyel ve Fırsatlar”, “Kırsal Kalkınma, Çok Boyutlu Üretim Güvenliği 2023” temalarındaki Çalıştaylar 3 ayrı salonda eş zamanlı olarak gerçekleştirilmiştir.

Yıldız Teknik Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Şeminur Topal'ın moderatörlüğünü yaptığı “Kırsal Kalkınma Çok Boyutlu Üretim Güvenliği 2023” Çalıştayı'na TAGEM Tarımsal Ekonomi ve Araştırma Daire Başkanı Muhammet Demirtaş, Konya Ticaret Odası'ndan Hasan Hüseyin Motuk, GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nden Dr. Nusret Mutlu, Mevlana Kalkınma Ajansı'ndan Arif Köseoğlu, TEPGE Ziraat Mühendisi Ayhan Koç, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nden Metin Türker, DAP Kalkınma İdaresi Başkanlığı'ndan Adnan Demir, Konya Şeker Fabrikası'ndan Murat Gül ve Ramazan Tüzen, TMO Müşaviri İlyas Mert, Atatürk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fahri Yavuz, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlük Daire Başkanı Remzi Zor, Et ve Süt Kurumu Genel Müdür Yardımcısı Zeliha Ertugay, TRGM Kırsal Kalkınma Daire Başkanı Ali Ergin, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Mühendis Ayhan Baran, Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Ramazan Çakır ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Stratejik Yönetim Daire Başkanlığı'ndan Dr. Ahmet Antalyalı konuşmacı olarak katılmışlardır.



Bakanlık temsilcileri ve çok sayıda akademisyen ile kurum, sektör ve medya temsilcilerinin katılımı ile interaktif bir ortamda gerçekleştirilen Çalıştay'da planlanan konular, programa uygun olarak tüm yönleri ile ele alınmıştır. Toplantı sırasında ortaya konan görüşler aşağıda özet olarak sunulmaktadır.

Toplumların giderek artan ve çeşitlenen gıda maddeleri taleplerinin karşılanması, tarıma dayalı sanayiler aracılığıyla ulusal gelir, ihracat ve istihdama olan katkısı, biyolojik çeşitlilik ve ekolojik dengeye olan etkileri nedeniyle de "tarım", tüm ülkeler için çok önemli ve stratejik bir sektör niteliğindedir.

Tarım sektörünün temel görevi; toplumun bireylerini beslemek, temel ihtiyaç maddelerini yeterli ve nitelikli olarak sağlamak, ülkemizin ekonomik gündeminde her zaman ön sıralarda yer alan istihdam sorununun çözümüne katkıda bulunmak ve dış satım olanaklarını geliştirmek suretiyle ulusal gelirimize katkıda bulunarak ekonomik ve sosyal kalkınmamızı hızlandırmaktır.

Dünya nüfusu son yıllarda hızla artmakta ve bu artan nüfusun dengeli bir şekilde beslenmesi büyük bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda, tarımsal alanların sınırlı olması nedeniyle birim alandan daha fazla ve kaliteli ürün alabilmek için bilimsel ve teknolojik çalışmalar büyük bir hızla yürütülmelidir. Bu yönüyle her zaman ekonomi içinde ihmal edilmeyecek bir yeri olan tarım sektörünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar büyük bir titizlikle devam etmelidir.

Bugün ülkemizde tarım arazilerinin fiziksel olarak genişletilmesi imkânı büyük ölçüde ortadan kalktığından, tarımsal üretimin artırılması; tohumluk, fidan, fide, gübre, tarım alet ve makineleri, zirai mücadele ilaçları, sulama, damızlık hayvan, suni tohumlama, veteriner hizmetleri, yem ve kredi gibi tarımsal girdilerin çiftçilere yeterli miktarda ve zamanında ulaştırılması aynı zamanda bunların mümkün olan asgari fiyatla gerçekleştirilmesi ve uygun pazar şartlarının sağlanması ile mümkün olabilecektir.

Bu amaca ulaşılmasında; tarımda verimliliği artırıcı, mevcut potansiyeli değerlendirici teknolojik gelişmelerin uygulamaya konması ve üreticinin desteklenmesi hususu hedeflenmelidir.

Türkiye için durum değerlendirmesi yapmak gerekirse, Türkiye, 780 bin km² yüzölçümü üzerinde 70 milyonu aşan bir nüfus barındıran, 24 milyon hektarı işlemeli olmak üzere, toplam yüz ölçümünün % 53,5 oranıyla 41,5 milyon hektar tarım alanına sahip olan - hâlen üye veya aday konumunda bulunan ülkeler arasında - Almanya'dan sonra en büyük ülkedir.

Türkiye'nin 81 bine yakın kırsal yerleşim alanlarında, 23,8 milyon insan yaşamaktadır. Ülke nüfusumuz ise her yıl yaklaşık %2 artmaktadır. Köylülerin yaklaşık %95'i, 2000 ve altı nüfusa sahiptirler. Kırsal alanda genel okuma yazma oranı %82 olup, bu oran kadınlarda %73'e düşmektedir. Yalnızca 923 bin çiftçi Bağ-Kur, 165 bin tarım işçisi SSK kapsamında bulunmakta, geriye kalan büyük nüfus herhangi bir sosyal güvenlik şemsiyesi altında bulunmamaktadır. Tarım, kırsal alanın en öncül ekonomik faaliyetidir. Sektörün ulusal gelirdeki payı %11,5, istihdamdaki payı %29,5 düzeyindedir.



Bitkisel üretimde sistemli bir gelişmenin sağlanabilmesi; sulu ve kuru tarım yöntemlerinin geliştirilerek üretimin artırılması, uygun münavebe tekniklerinin yaygınlaştırılması, kültürel tedbirlerin tam olarak uygulanması, sulama sistemlerinin yeni teknolojilere dayalı çağdaş sulama tekniklerine dönüştürülerek randımanlı kullanılması ile mümkün olacaktır.

Özellikle tahıl üretiminde kullanılacak tohumlukta ülkemizin iklim ve toprak özellikleri dikkate alınarak ıslah çalışmalarının yapılması, üretim artışı için büyük önem arz etmektedir. Günümüzde tarım teknolojisi uygulamaları, toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve korunması, sulama, gübreleme, tarımsal mücadele, üstün nitelikli tohumluk, fidan, damızlık materyal ve tarımsal mekanizasyon şeklinde gruplandırılabilir. Bunlar içinde mekanizasyon kendi dışındaki tarım teknolojisi uygulamalarının etkinliğini artırıp ekonomi sağlamak ve çalışma koşullarını iyileştirmek açısından da önemli bir "tamamlayıcı öge"dir.

Ziraat Mühendisleri Odası tarafından özetlenen Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda (2001-2005) kırsal kalkınmanın yaygınlaştırılarak hızlandırılmasını sağlayacak olan kırsal alandaki idari örgütlenmeler henüz istenilen düzeye getirilememiştir.

Sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde yerel potansiyellerin harekete geçirilerek gelir ve istihdamın artırılması, kırsal kalkınmanın temel amacıdır. Kırsal alanda istihdamın artırılması, kırsal nüfusun gelirini artırıcı ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, etkili örgütlenme ve her düzeyde katılımçılık büyük önem taşımaktadır.

Kırsal alt yapı hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve etkinliğin artırılmasında merkezi kamu kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütlerinin eşgüdüm içinde çalışmalarının sağlanması gerekmektedir.

26 Aralık 2013, İstanbul